

herunder også undervisningsministerens muligheder, når der er etableret et yderligere tilsyn med en skole.

Med hensyn til tidligere behandlinger af relevante bestemmelser i lov om friskoler og private grundskoler m.v. henvises til: Folketingstidende 1990-91, 2. samling (L 192), Folketingets Forhandlinger spalte 5835, 5923, 7100, 7493, Till. A. spalte 6101, Till. B. spalte 1673, 1763. Folketingstidende 1997-98, 2. samling (L 25), Folketingets Forhandlinger spalte 372, 1741, 2092, Till. A. spalte 619, Till. B. spalte 190. Folketingstidende 1998-99 (L 198), Folketingets Forhandlinger spalte 4900, 6368, 6487, Till. A. spalte 4770, Till. B. spalte 734.

Lovforslagets indhold

Lovforslaget indeholder 2 hovedelementer:

- 1) Et krav om at undervisningen skal forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre
- 2) En styrkelse af tilsynet.

Ad 1. Krav om forberedelse til et liv i et samfund med frihed og folkestyre

Det er efter regeringens opfattelse væsentligt - især for integrationen af børn med en anden etnisk baggrund end dansk - at sikre, at eleverne i de frie grundskoler får en undervisning, der forbereder dem til at leve i det danske samfund, og at de går på en skole, som har dansk som undervisningssprog.

Efter forslaget skal skolerne forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Dette skal ske på grundlag af de principper for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

EMRK indeholder de elementære principper for menneskerettigheder og frihedsrettigheder, som medlemsstaternes demokrati bygger på. Der er således bestemmelser om fx ret til frihed og sikkerhed, ret til retfærdig rettergang, respekt for privatliv og familieliv, ytringsfrihed og ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed.

Disse menneskerettigheder og frihedsrettigheder er efter EMRK's artikel 1 sikret enhver. Det vil sige, at de også er sikret for de enkelte elever i de frie grundskoler og deres forældre.

Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelse at pålægge de frie grundskoler at give udtryk for bestemte holdninger til etiske, religiøse eller politiske spørgsmål m.v. Derimod skal de frie grundskoler forberede eleverne til at kunne fungere som samfundsborgere i Danmark og herunder til at erkende og

respektere, at der kan være forskellige holdninger til sådanne spørgsmål, hvilket er en forudsætning for folkestyret. Skolerne skal endvidere arbejde på at bibringe eleverne en forståelse af, hvilke principper for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder der har fundet udtryk i EMRK, og som - manifesteret ved loven om EMRK - danner grundlag for det danske samfund. Endelig må skolerne ikke i strid med principperne i EMRK forsøge at tilintetgøre disse rettigheder eller på at begrænse dem. Heri ligger et forbud mod undervisning, der bygger på, at konventionen ikke respekteres. Dette kan være tilfældet, hvis undervisningen indebærer fx en religiøs, racistisk eller anden diskrimination eller en anden krænkelse af elevernes eller andres forenings- og ytringsfrihed eller anden rettighed eller frihed, der er beskyttet af EMRK. Kravet i lovforslaget retter sig til frie grundskoler uanset deres idégrundlag, og det er efter regeringens opfattelse sagligt velbegrundet at stille krav til skolerens virksomhed på dette punkt som betingelse for den meget betydelige medfinansiering, som det offentlige påtager sig.

En fri grundskole kan ud over den undervisning, som kræves for at stå mål med folkeskolens, give undervisning i andre fag end fagene i folkeskolen. Det nye krav til undervisningen omfatter hele skolens virksomhed, herunder eventuel modersmålsundervisning.

Lovforslaget indeholder samtidigt en bestemmelse om, at undervisningsministeren kan iværksætte sanktioner over for en fri grundskole, hvis der ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen overholder det nye krav til undervisningen. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne nedenfor om styrkelse af tilsynet og til bemærkningerne til nr. 7.

Ad 2. Styrkelse af tilsynet

Efter forslaget vil det offentlige tilsyn med undervisningen på de frie grundskoler blive styrket på flere måder.

Det foreslås for det første, at det valgte eksterne tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk fremover også skal føre tilsyn med elevernes standpunkt i historie/samfundsfag og naturvidenskabelige fag samt med, om undervisningssproget er dansk.

Efter forslaget får ministeren for det andet bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, hvordan det eksterne tilsyn skal udføres. Bemyndigelsen kan tænkes anvendt til at fastsætte antallet af årlige tilsynsbesøg og til at stille krav om, at den tilsynsførende skal overvære undervisningen. Der vil også være hjemmel